

Byl statečnější než mnohý dospělý

Psal se rok 1945. Dávno již odkvetly šeříky. Radostné opojení ze znovu nabyté svobody vystřídal nadšení při obnově válkou narušeného hospodářství. Ale ne všem, kteří se dožili konce války, bylo souzeno zapojit se do mírového života. V srpnu umírá v Německu, daleko od domova, mladý člověk – Olda Doleček.

Miloval přírodu. Snil o tom, že vystuduje lesnickou školu a stane se hajným jako jeho otec. Vše změnila válka. Po mnichovském diktátu se Dolečkovi stěhují z Čiháku na Luh u Ústí nad Orlicí. Hajný Čeněk Doleček se aktivně zapojil do odbojové činnosti. Platným pomocníkem odbojářů se záhy stal i školák Olda.

Pomohl otci vybudovat lesní úkryt pro pronásledované. Pomáhal v donášení stravy a prádla do bunkru, hlídal při schůzkách odbojářů, uplatnil se jako spojka. Tichý a mlčenlivý chlapec nosil hluboko ukryté tajemství. Nesvěřil se kamarádům ani učitelům. Neprozradil je ani po 11. březnu 1943, kdy celou rodinu zatklo gestapo.

Na jeden z výslechů vzpomíná Josef Rybka z České Třebové: „... Další šel na řadu Olda Doleček, hoch vystrašený, bledý z toho, co viděl a slyšel. A opět

začaly otázky: "Tak nám řekni, kdo k Vám chodil, komu jsi nosil jídlo do lesa, kde jsi hlídal, když měl fotr návštěvu těch pánů, už je taky máme." "Já nic nevím, k nám chodí jen teta a pan polesný z Hrádku."

„Začali ho bít. Jeho otec, který stál na chodbě čelem ke zdi, vběhl do kanceláře a volal: "Nechte ho, se mnou si dělejte co chcete, vždyť to je ještě děčko!" Doslova jej vykopali z kanceláře a hocha dál mučili.”

Olda vydržel. Z Pardubic byli všichni převezeni do Terezína. Oldu poslali s poznámkou „Návrat nežádoucí” do koncentračního tábora pro mladistvé v Moringen Soling. Dospívající organismus nevydržel nadměrnou fyzickou námahu a nedostatečnou stravu. Konec války se dožil jako slepý a chromý, neschopný ani převozu do osvobozené vlasti.

Olda Doleček se narodil 23. 6. 1927 na hájovně Kletná u Litic, zemřel v 18 letech 24. 8. 1945 v Göttingenu v Německu. Jeho otec byl popraven 18. 10. 1944. Oba byli in memoriam vyznamenáni Čs. válečným křížem z roku 1939.

Vzpomeňme na mladého chlapce, který jako školák byl statečnější než mnohý dospělý!

*Pavel Svědihov
Kulturní zpravodaj Žamberka, srpen 1985*